

21994A1223(16)

23.12.1994

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

L 336/191

SPLOŠNI SPORAZUM O TRGOVINI S STORITVAMI

ČLANICE se

OB UPOŠTEVANJU vse pomembnejše vloge trgovine s storitvami v rasti in razvoju svetovnega gospodarstva,

Z ŽELJO, da ustvarijo mnogostranski okvir načel in pravil za trgovino s storitvami, kar bi omogočilo širjenje take trgovine ob preglednosti in progresivni liberalizaciji ter bi spodbudilo gospodarsko rast pri vseh trgovinskih partnerjih in razvoj v državah v razvoju,

Z ŽELJO, da se doseže vse večja liberalizacija trgovine s storitvami v zaporednih krogih mnogostranskih pogajanj, katerih cilj je uveljavljanje interesov vseh udeleženk na podlagi vzajemnih koristi in zagotavljanja celovitega ravnotežja pravic in obvez ob sočasnem upoštevanju ciljev nacionalnih politik,

OB UPOŠTEVANJU pravice članic, da s predpisi urejajo ponudbo storitev na svojem ozemlju in uvajajo nove predpise v zvezi z njo, da bi tako izpolnile zastavljene cilje nacionalnih politik glede na nesorazmernost v stopnji razvoja predpisov o trgovini s storitvami različnih članic, pa tudi posebno potrebo držav v razvoju po uresničevanju te pravice,

Z ŽELJO, da spodbudijo povečevanje udeležbe držav v razvoju v trgovini s storitvami ter povečevanje njihovega izvoza storitev, med drugim s krepitvijo njihovih domačih storitvenih zmogljivosti in njihove učinkovitosti ter konkurenčnosti,

ZLASTI ob upoštevanju resnih težav najmanj razvitih držav glede na njihov posebni gospodarski položaj in njihove razvojne, trgovinske ter finančne potrebe,

SPORAZUMEJO, KOT SLEDI:

DEL I

3. Za namene tega sporazuma:

OBSEG IN DEFINICIJE

(a) „Ukrepi članic“ pomenijo ukrepe, ki jih sprejmejo:

Člen I

(i) centralne, regionalne ali lokalne vlade in organi oblasti;

Obseg in definicije

1. Ta sporazum se uporablja za ukrepe članic, ki vplivajo na trgovino s storitvami.

(ii) nevladne organizacije pri izvajanju pooblastil, ki jim jih podelijo centralne, regionalne ali lokalne vlade in organi oblasti.

2. Za namene tega sporazuma je trgovina s storitvami opredeljena kot ponudba storitev:

Pri izpolnjevanju svojih obvez po tem sporazumu sprejema vsaka članica vse ukrepe, ki so ji na razpolago, da zagotovi, da jih regionalne in lokalne vlade in organi oblasti ter nevladne organizacije upoštevajo na svojem ozemlju.

(a) z ozemlja ene članice na ozemlje druge članice;

(b) na ozemlju ene članice uporabniku storitev iz druge članice;

(b) „Storitve“ zajemajo vsako storitev v katerem koli sektorju, razen storitev, opravljenih pri izvajanju vladnih pooblastil.

(c) ponudnika storitev iz ene članice s tržno prisotnostjo na ozemlju druge članice;

(d) ponudnika storitev iz ene članice s prisotnostjo fizičnih oseb iz te članice na ozemlju druge članice.

(c) „Storitev, opravljena pri izvajanju vladnih pooblastil“, pomeni vsako storitev, ki ni opravljena na tržni podlagi ali v konkurenci z drugimi ponudniki storitev.

DEL II

SPLOŠNE OBVEZNOSTI IN PRAVILA*Člen II***Obravnava države z največjimi ugodnostmi**

1. Pri vseh ukrepih, na katere se nanaša ta sporazum, vsaka članica za vse storitve in ponudnike storitev nemudoma in brezpo-
gojno uveljavi obravnavo, ki ni manj ugodna od tiste, ki se uve-
ljavlja za podobne storitve in ponudnike storitev iz katere koli
druge države.

2. Članica lahko ohranja ukrep, ki ni v skladu s prvim odstavkom
tega člena, če je ta ukrep naveden v Prilogi v zvezi z izjemami
člena II in izpolnjuje tam navedene pogoje.

3. Določbe tega sporazuma se ne razlagajo tako, da bi prepreče-
vale kateri koli članici dodeljevanje ugodnosti sosednjim članicam
z namenom olajševanja trgovine s storitvami, omejene na mejno
območje, za storitve, ki se ponujajo in porabljajo lokalno.

*Člen III***Preglednost**

1. Vsaka članica nemudoma, razen v izjemnih razmerah,
najkasneje do začetka njihove veljavnosti, objavi vse ukrepe
splošne veljavnosti, ki se nanašajo ali vplivajo na uporabo tega
sporazuma. Objavi tudi vse mednarodne sporazume, katerih pod-
pisnica je in se nanašajo ali vplivajo na trgovino s storitvami.

2. Kadar objava iz prvega odstavka tega člena ni možna, mora
biti ta informacija dostopna javnosti na drug način.

3. Vsaka članica nemudoma in vsaj enkrat letno obvesti Svet za
trgovino s storitvami o uvajanju novih ali spreminjanju obstoje-
čih zakonov, predpisov in upravnih smernic, ki znatno vplivajo
na trgovino s storitvami, vključenimi v njene specifične obveze po
tem sporazumu.

4. Vsaka članica nemudoma odgovori na vsako zahtevo katere
koli članice za podrobnejše informacije o njenih ukrepih splošne
veljave ali iz mednarodnih sporazumov v smislu odstavka 1 tega
člena. Vsaka članica ustanovi enega ali več informacijskih centrov,
ki na zahtevo omogočajo drugim članicam dostop do podatkov

o vseh tovrstnih zadevah, tudi o tistih, o katerih je potrebna
notifikacija po odstavku 3 tega člena. Taki informacijski centri se
ustanovijo v dveh letih po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO.
Pri roku za ustanovitev informacijskih centrov je za posamezne
članice države v razvoju mogoč sporazum o sprejemljivih odsto-
panjih. Za informacijske centre ni nujno, da so depozitarne usta-
nove za zakone in predpise.

5. Vsaka članica lahko Svet za trgovino s storitvami obvesti o
ukrepu, ki ga sprejme katera koli druga članica, če ta po njenem
mnenju vpliva na delovanje tega sporazuma.

*Člen III bis***Razkrivanje zaupnih informacij**

Ta sporazum ne zahteva od članice, da daje zaupne informacije,
katerih razkritje bi oviralo uveljavitev zakona ali bilo kako drugače
v nasprotju z javnimi interesi ali bi posegalo v legitimne tržne
interese posameznih javnih ali zasebnih podjetij.

*Člen IV***Povečevanje udeležbe držav v razvoju**

1. Povečevanje udeležbe držav v razvoju v svetovni trgovini se
spodbuja z dogovorjenimi specifičnimi obvezami različnih članic
v skladu z deloma III in IV tega sporazuma, in sicer v zvezi:

- (a) s krepitvijo njihovih domačih storitvenih zmogljivosti in nji-
hove učinkovitosti ter konkurenčnosti, med drugim z dosto-
pom do tehnologije na tržni podlagi;
- (b) z izboljševanjem njihovega dostopa do distribucijskih poti in
informacijskih omrežij;
- (c) z liberalizacijo dostopa na trg po sektorjih in oblikah
ponudbe, ki so v njihovem izvoznem interesu.

2. Razvite države članice, če je to mogoče pa tudi druge članice,
v dveh letih po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO ustano-
vijo informacijske centre, s katerimi se olajšuje dostop
ponudnikom storitev članic držav v razvoju do informacij, pove-
zanih z njihovimi trgi, v zvezi:

- (a) s tržnimi in tehničnimi vidiki ponudbe storitev;
- (b) z registracijo, priznavanjem in pridobivanjem poklicnih kva-
lifikacij;

(c) z razpoložljivostjo storitvene tehnologije.

3. Posebno prednost pri izvajanju odstavkov 1 in 2 tega člena imajo najmanj razvite države članice. Posebej je treba upoštevati resne težave najmanj razvitih držav pri sprejemanju dogovorjenih specifičnih obvez glede na njihov posebni gospodarski položaj ter njihove razvojne, trgovinske in finančne potrebe.

Člen V

Gospodarsko povezovanje

1. Ta sporazum nobeni članici ne preprečuje, da bi bila pogodbenica oziroma da bi sklepala sporazume, s katerimi se liberalizira trgovina s storitvami med dvema ali več pogodbenicami, če tak sporazum:

- (a) predvideva pretežno pokrivanje sektorjev ⁽¹⁾ in
- (b) zagotavlja odsotnost ali pretežno ukinitve diskriminacije v smislu člena XVII med dvema ali več pogodbenicami v sektorjih, omenjenih v pododstavku (a), in sicer:

(i) z ukinitvijo obstoječih diskriminacijskih ukrepov in/ali

(ii) s prepovedjo novih ali bolj diskriminacijskih ukrepov,

bodisi ob začetku veljavnosti sporazuma bodisi na podlagi razumnega časa, z izjemo ukrepov, ki so dovoljeni po členih XI, XII, XIV in XIV bis tega sporazuma.

2. Pri presojanju, ali so izpolnjeni pogoji iz odstavka 1(b), je treba upoštevati razmerje med sporazumom in širšim procesom gospodarskega povezovanja oziroma liberalizacijo trgovine določenih držav.

3. (a) Kadar so države v razvoju pogodbenice tiste vrste sporazuma, ki ga določa odstavek 1, tedaj je možna določena prožnost glede pogojev, ki jih določa odstavek 1, zlasti pododstavek (b), v skladu s stopnjo razvitosti določenih držav tako v celoti kot v posameznih sektorjih ter podsektorjih.

⁽¹⁾ Ta pogoj se razume v smislu števila sektorjev, vpliva na obseg trgovine in oblik ponudbe. Za izpolnitev tega pogoja sporazum *a priori* ne izključuje nobene oblike.

(b) Ne glede na določbe odstavka 6 se lahko ob takem sporazumu, kot ga določa odstavek 1, ki se izključno nanaša na države v razvoju, pravne osebe, katerih lastniki ali upravljalci so fizične osebe iz držav pogodbenic takega sporazuma, ugodneje obravnavajo.

4. Kateri koli sporazum iz odstavka 1 se oblikuje tako, da olajšuje trgovino med pogodbenicami sporazuma. Za nobeno članico, ki ni sklenila sporazuma, se ne smejo uvajati večje splošne ovire v trgovini s storitvami v sektorjih in podsektorjih v primerjavi z ovirami, ki so veljale pred sklenitvijo takega sporazuma.

5. Če namerava podpisnica zaradi sklenitve, razširitve ali spremembe kakega sporazuma iz odstavka 1 odstopiti od ali spremeniti določeno specifično obvezo v nasprotju s pogoji v svoji listi, mora najmanj 90 dni vnaprej obvestiti o nameravanem odstopu ali spremembi, pri čemer se uporablja postopek, določen v odstavkih 2, 3 in 4 člena XXI.

6. Ponudnik storitev iz katere koli druge članice, ki je pravna oseba, ustanovljena v skladu z zakoni pogodbenice sporazuma iz odstavka 1, je upravičen do obravnave, ki jo predpisuje tak sporazum, pod pogojem, da opravlja na ozemlju pogodbenic takega sporazuma poslovno dejavnost večjega obsega.

7. (a) Članice, ki so pogodbenice katerega koli sporazuma iz odstavka 1, morajo o vsakem takem sporazumu, njegovi razširitvi ali pomembnejši spremembi nemudoma obvestiti Svet za trgovino s storitvami. Svetu morajo dati na razpolago tudi vse pomembne informacije, ki jih ta zahteva. Svet lahko ustanovi delovno skupino, da prouči tak sporazum in njegove razširitve oziroma spremembe ter poroča Svetu o njegovi skladnosti s tem členom.

(b) Članice, ki so pogodbenice katerega koli sporazuma iz odstavka 1, ki se izvaja na podlagi dogovorjenih rokov, o njegovem izvajanju občasno poročajo Svetu za trgovino s storitvami. Svet lahko, če presodi, da je to potrebno, ustanovi delovno skupino, da prouči ta poročila.

(c) Na podlagi poročil delovnih skupin, omenjenih v pododstavkih (a) in (b) tega odstavka, lahko Svet, če je ustrezno, da pogodbenicam takega sporazuma svoja priporočila.

8. Članica, ki je pogodbenica katerega koli sporazuma iz odstavka 1, ne more zahtevati kompenzacije za trgovinske koristi, ki utegnejo po takem sporazumu pripadati kateri koli drugi članici.

Člen V bis

Sporazumi o povezovanju trgov delovne sile

Ta sporazum nobeni članici ne preprečuje, da bi bila pogodbenica sporazumov, ki vzpostavljajo celovito povezavo ⁽¹⁾ trgov delovne sile med svojimi pogodbenicami, pod pogojem:

- (a) da ta sporazum odvezuje državljanke podpisnic zahtev v zvezi z dovoljenji za bivanje in delo;
- (b) da se o takem sporazumu obvesti Svet za trgovino s storitvami.

Člen VI

Domača zakonodaja

1. V sektorjih, za katera veljajo specifične obveze, mora vsaka članica zagotoviti, da se vsi ukrepi splošne veljave, ki vplivajo na trgovino s storitvami, izvajajo razumno, objektivno in nepristransko.

- 2. (a) Vsaka članica mora imeti oziroma mora, čim prej je možno, ustanoviti sodne, arbitražne ali upravne svete ali postopke, ki na zahtevo prizadetega ponudnika storitev omogočajo takojšnjo proučitev in če je to upravičeno, zagotavljajo ustrezne spremembe upravnih odločb, ki vplivajo na trgovino s storitvami. Če taki postopki niso neodvisni od agencije, ki ji je zaupana ta upravna odločba, članica zagotovi, da se s temi postopki doseže objektivna in nepristranska proučitev.

- (b) Določbe pododstavka (a) se ne smejo razlagati v smislu zahteve, da članice ustanavljajo take svete oziroma postopke, če bi bilo to v neskladju z njihovo ustavno ureditvijo ali z naravo njihovih pravnih sistemov.

3. Če je za ponudbo storitve, za katero velja specifična obveza, potrebno posebno dovoljenje, pristojne oblasti članice v razumnem času po vložitvi prošnje, ki velja po domači zakonodaji za popolno, obvestijo vlagatelja o odločitvi v zvezi z njegovo prošnjo. Na zahtevo vlagatelja pristojne oblasti članice brez nepotrebnega odlašanja dajo vse podatke, ki se nanašajo na prošnjo.

⁽¹⁾ Tako povezovanje daje državljanom pogodbenic pravico do prostega vstopa na trg delovne sile v pogodbenicah in vključuje ukrepe, ki zadevajo pogoje plačevanja, druge pogoje zaposlovanja in socialne ugodnosti.

4. Da bi se zagotovilo, da ukrepi v zvezi s kvalifikacijskimi zahtevami in postopki, tehničnimi standardi in zahtevami za dovoljenja ne pomenijo nepotrebnih ovir za trgovino s storitvami, Svet za trgovino s storitvami po ustreznih telesih, ki jih lahko ustanovi v ta namen, določi vsa potrebna pravila. Ta pravila imajo namen zagotoviti, da take zahteve med drugim:

- (a) temeljijo na objektivnih in preglednih merilih, kot sta sposobnost in zmožnost ponujati storitev;
- (b) ne pomenijo večjega bremena, kot je to potrebno za zagotovitev kakovosti storitve;
- (c) pri postopkih za izdajanje dovoljenj niso same po sebi omejitve za ponujanje storitev.

5. (a) V sektorjih, kjer je članica sprejela specifične obveze, ta članica do začetka veljavnosti pravil, ki so nastala v teh sektorjih v skladu z odstavkom 4 tega člena, ne uporablja zahtev za izdajanje dovoljenj ali kvalifikacijskih zahtev in tehničnih standardov, ki izničujejo ali zmanjšujejo sprejete specifične obveze na način, ki:

- (i) ni v skladu z merili, navedenimi v pododstavku 4(a), (b) ali (c); in
- (ii) ga od te članice ni bilo moč razumno pričakovati v času, ko je ta sprejela specifične obveze v določenih sektorjih.

- (b) Pri ugotavljanju, ali je ravnanje članice v skladu z obvezami po odstavku 5(a) zgoraj, je treba upoštevati mednarodne standarde ustreznih mednarodnih organizacij ⁽²⁾, ki jih uporablja ta članica.

6. V sektorjih, kjer veljajo specifične obveze v zvezi s storitvami svobodnih poklicev, vsaka članica poskrbi za ustrezne postopke za potrjevanje sposobnosti strokovnjakov katere koli druge članice.

Člen VII

Priznavanje

1. Pri izpolnjevanju svojih standardov oziroma meril za dovoljevanje, izdajanje dovoljenj ali potrjevanje ponudnikov

⁽²⁾ Izraz „ustrezne mednarodne organizacije“ se nanaša na mednarodna telesa, v katera se lahko včlanijo ustrezni organi vsaj vseh članic WTO.

storitev ter na podlagi zahtev odstavka 3 lahko članica v celoti ali delno prizna izobrazbo ali pridobljene izkušnje, izpolnjene zahteve ali dana dovoljenja ali potrdila v določeni državi. Tako priznanje, ki se lahko doseže s harmonizacijo ali kako drugače, lahko temelji na sporazumu ali na posebnih dogovorih z določeno članico ali pa se daje avtonomno.

2. Članica, ki je pogodbenica določene vrste obstoječega ali prihodnjega sporazuma ali dogovora, na katere se nanaša odstavek 1 tega člena, da ustrezno možnost drugim zainteresiranim članicam, da se pogajajo o pristopu k takemu sporazumu ali dogovoru ali da se pogajajo o primerljivih sporazumih ali dogovorih. Če članica avtonomno daje priznanje, da možnost kateri koli drugi članici, da dokaže, da je na njenem ozemlju treba priznati pridobljeno izobrazbo, izkušnje, dovoljenja ali potrdila ter izpolnjene zahteve.

3. Članica ne sme dati priznanja tako, da bi standardi ali merila za dovoljevanje, izdajanje dovoljenj ali potrdil ponudnikom storitev pomenili diskriminacijo med državami ali prikrito omejevanje trgovine s storitvami.

4. Vsaka članica:

(a) v 12 mesecih po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO zanj obvesti Svet za trgovino s storitvami o svojih obstoječih ukrepih priznavanja in izjavi, ali ti ukrepi temeljijo na sporazumih ali dogovorih, ki jih omenja odstavek 1;

(b) nemudoma in kolikor mogoče vnaprej obvesti Svet za trgovino s storitvami o začetku pogajanj o določeni vrsti sporazuma ali dogovora, ki jo omenja odstavek 1, da bi dala drugim članicam ustrezno možnost, da izrazijo svoj interes za sodelovanje pri pogajanjih, preden so ta v polnem poteku;

(c) nemudoma obvesti Svet za trgovino s storitvami o sprejemu novih ukrepov priznavanja ali bistvenih spremembah obstoječih ukrepov in izjavi, ali ti ukrepi temeljijo na sporazumih ali dogovorih, ki jih omenja odstavek 1.

5. Če je primerno, naj bi priznanje temeljilo na mnogostransko sprejetih merilih. V ustreznih primerih članice sodelujejo z ustreznimi medvladnimi ali nevladnimi organizacijami z namenom oblikovanja in sprejemanja skupnih mednarodnih standardov in

meril za priznavanje in skupnih mednarodnih standardov za opravljanje določenih storitev in poklicev.

Člen VIII

Monopoli in izključni ponudniki storitev

1. Vsaka članica zagotovi, da monopolni ponudnik storitev na njenem ozemlju pri ponudbi monopolne storitve na trgu ne deluje na način, ki ni v skladu z obvezami te članice po členu II in specifičnimi obvezami.

2. Če monopolni ponudnik storitev članice bodisi neposredno bodisi po svojem povezanem podjetju konkurira pri ponudbi storitve, ki je zunaj njegovih monopolnih pravic in za katero je ta članica sprejela specifične obveze, ta članica zagotovi, da tak ponudnik ne zlorablja svojega monopolnega položaja in da ne deluje na njenem ozemlju na način, ki ni v skladu z njenimi obvezami.

3. Svet za trgovino s storitvami lahko na zahtevo članice, ki meni, da monopolni ponudnik storitve v kateri koli drugi članici ravna na način, ki ni v skladu z odstavkoma 1 in 2 tega člena, zahteva od članice, ki ustanavlja, vzdržuje ali pooblašča takega ponudnika, da priskrbi posebne podatke o njegovem ravnanju.

4. Če po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO določena članica da monopolne pravice za ponudbo storitve, za katero je prevzela specifične obveze, o tem obvesti Svet za trgovino s storitvami najkasneje tri mesece pred nameravano uporabo monopolnih pravic. Pri tem se uporabljajo določbe odstavkov 2, 3 in 4 člena XXI.

5. Določbe tega člena veljajo tudi za izključne ponudnike storitev, če članica formalno ali dejansko: (a) pooblašča ali ustanavlja majhno število ponudnikov storitev ali (b) če znatno preprečuje konkurenco med temi ponudniki na svojem ozemlju.

Člen IX

Poslovna praksa

1. Članice ugotavljajo, da lahko določena poslovna praksa ponudnikov storitev, razen tistih, na katere se nanaša člen VIII, omejuje konkurenco in s tem trgovino s storitvami.

2. Vsaka članica mora na zahtevo katere koli druge članice začeti posvetovanja za odpravo prakse, ki jo omenja odstavek 1 tega člena. Pozvana članica taki zahtevi posveti popolno in razumevajočo pozornost in priskrbi vse javno dostopne podatke, ki niso zaupni in so v zvezi z določeno zadevo. Pozvana članica

priskrbi zahtevajoči članici tudi druge razpoložljive podatke na podlagi svoje domače zakonodaje in ob sklenitvi zadovoljivega sporazuma o varovanju zaupnosti podatkov članice, ki zahteva podatke.

Člen X

Zaščitni ukrepi v sili

1. O vprašanju zaščitnih ukrepov v sili, ki temeljijo na nediskriminaciji, se sprožijo večstranska pogajanja. Dosežki takih pogajanj začnejo veljati najkasneje tri leta po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO.

2. Pred začetkom veljavnosti dosežkov pogajanj, omenjenih v odstavku 1 tega člena, po preteku enega leta od dne, ko je obveza začela veljati, lahko vsaka članica ne glede na določbe odstavka 1 člena XXI obvesti Svet za trgovino s storitvami o svojem namenu, da namerava spremeniti določeno specifično obvezo ali od nje odstopiti, pod pogojem, da članica Svetu utemelji, da sprememba ali odstop ne more čakati, da preteče triletno obdobje, ki ga določa odstavek 1 člena XXI.

3. Določbe odstavka 2 se prenehajo uporabljati po treh letih po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO.

Člen XI

Plačila in transferji

1. Razen v razmerah, ki jih predvideva člen XII, ne sme nobena članica omejevati mednarodnih transferjev in plačil za tekoče transakcije v zvezi s specifičnimi obvezami.

2. V tem sporazumu nič ne vpliva na pravice in obveze članic Mednarodnega denarnega sklada po členih Sporazuma o Skladu, vključno z deviznimi transakcijami, ki so v skladu s členi Sporazuma, če članica ne uvaja omejitev za kapitalske transakcije, ki niso v skladu z njenimi specifičnimi obvezami za take transakcije, razen po členu XII ali na zahtevo Sklada.

Člen XII

Omejitve za zaščito plačilne bilance

1. Ob resnih plačilnobilančnih ali zunanjeфинančnih težavah ali grožnji teh težav lahko članica uvede ali ohranja omejitve za trgovino s storitvami, za katere je prevzela specifične obveze, vključno

s plačili ali transferji za transakcije, povezane s temi obvezami. Ugotavlja se, da lahko določeni pritiski na plačilno bilanco članice v procesu gospodarskega razvoja ali prehoda zahtevajo uporabo omejitev, da bi se med drugim zagotovila ohranitev določene ravni finančnih rezerv, potrebnih za izvajanje njenega programa gospodarskega razvoja ali prehoda.

2. Omejitve, ki jih omenja odstavek 1:

- (a) ne smejo diskriminirati članic;
- (b) morajo biti v skladu s členi Sporazuma o Mednarodnem denarnem skladu;
- (c) izogibati se morajo nepotrebni škodi tržnih, gospodarskih in finančnih interesov katerih koli drugih članic;
- (d) ne smejo preseči omejitev, potrebnih za razreševanje okoliščin, opisanih v odstavku 1;
- (e) morajo bitičasne in se morajo postopoma odpraviti glede na izboljšanje položaja, določenega v odstavku 1.

3. Pri določanju obsega takih omejitev članica lahko da prednost storitvam, ki so za njene gospodarske ali razvojne programe pomembnejše. Takih omejitev pa ne sme sprejemati ali ohranjati z namenom zaščite določenega sektorja storitev.

4. O vseh omejitvah, sprejetih ali ohranjenih po odstavku 1, pa tudi o vseh spremembah takih omejitev je treba nemudoma obvestiti Generalni svet.

5. (a) Članice, ki uporabljajo določbe tega člena, se o omejitvah, sprejetih po tem členu, nemudoma posvetujejo z Odborom za plačilnobilančne omejitve.

(b) Ministrska konferenca določi postopke ⁽¹⁾ za občasna posvetovanja s ciljem, da se omogočajo ustrezna priporočila določeni članici.

(c) Taka posvetovanja presodijo plačilnobilančni položaj določene članice in omejitve, ki so bile uvedene ali se ohranjajo po tem členu, med drugim z upoštevanjem dejavnikov, kot so:

- (i) narava in obseg plačilnobilančnih in zunanjeфинančnih težav;
- (ii) zunanje gospodarsko in trgovinsko okolje določene članice;

⁽¹⁾ Razume se, da naj bi bili postopki po petem odstavku enaki postopkom GATT 1994.

(iii) morebitni drugačni primerni ukrepi.

(d) Posvetovanja pretehtajo skladnost omejitev z odstavkom 2 tega člena, zlasti postopno odpravljanje omejitev na podlagi odstavka 2(e).

(e) Na takih posvetovanjih se sprejmejo vse statistične in druge ugotovitve in dejstva, ki jih predloži Mednarodni denarni sklad v zvezi s tujo valuto, denarnimi rezervami in plačilno bilanco. Vsi sklepi temeljijo na presoji Sklada o plačilnobilančnem in zunanjeфинančnem položaju določene članice.

6. Če članica, ki ni članica Mednarodnega denarnega sklada, želi uporabiti določbe tega člena, Ministrska konferenca določi postopek proučitve in vse druge potrebne postopke.

Člen XIII

Vladne nabave

1. Določbe členov II, XVI in XVII se ne uporabljajo za zakone, predpise ali zahteve, ki urejajo storitev vladnih agencij za vladne potrebe, in ne z namenom preprodaje na trgu ali uporabe v ponudbi storitev na trgu.

2. Mnogostranska pogajanja o vladnih nabavah storitev je treba opraviti v dveh letih po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO.

Člen XIV

Splošne izjeme

V skladu z zahtevo, da se tovrstni ukrepi ne uporabljajo na način, ki bi pomenil samovoljno ali neupravičeno diskriminacijo med državami, v katerih prevladujejo enake razmere ali prikrito omejevanje trgovine s storitvami, se nič v tem sporazumu ne razlaga, da članici preprečuje sprejemanje ali izvajanje ukrepov:

(a) potrebnih za varovanje javne morale ali ohranjanje javnega reda in miru ⁽¹⁾;

(b) potrebnih za varovanje življenj ali zdravja ljudi, živali ali rastlin;

(c) potrebnih za zagotovitev skladnosti z zakoni ali predpisi, ki niso v neskladju z določbami tega sporazuma, vključno s tistimi, ki se nanašajo na:

(i) preprečevanje prevar in goljufij ali zaradi odprave posledic neizpolnitve storitvenih pogodb;

(ii) varovanje zasebnosti posameznikov v zvezi z obdelavo ali razširjanjem osebnih podatkov ter varovanje zaupnosti zasebne knjigovodske dokumentacije;

(iii) varnost.

(d) ki niso v skladu s členom XVII, pod pogojem, da ima razlika v obravnavi namen zagotoviti enako ali učinkovito nalaganje ali pobiranje neposrednih davkov ⁽²⁾ glede storitev ali glede ponudnikov storitev drugih članic;

(e) ki niso v skladu s členom II, pod pogojem, da je razlika v obravnavi dosežek sporazuma o preprečevanju dvojne obdavčitve ali določb o preprečevanju dvojne obdavčitve iz katerega

⁽²⁾ Ukrepi, ki imajo za namen zagotoviti enako ali učinkovito nalaganje ali pobiranje neposrednih davkov, vključujejo ukrepe, ki jih članica sprejme na podlagi svojega davčnega sistema, ki:

(i) se uporabljajo za nerezidenčne ponudnike storitev ob priznavanju dejstva, da se davčne obveznosti nerezidentov določajo glede na obdavčljive postavke, ki izvirajo z ozemlja članice ali ki so na njem; ali

(ii) se uporabljajo za nerezidente, da bi se zagotovila uveljavitev ali pobiranje davkov na ozemlju članice; ali

(iii) se uporabljajo za nerezidente ali rezidente, da bi se preprečilo izogibanje ali utaja davkov, vključno z ukrepi za zagotovitev upoštevanja predpisov; ali

(iv) se uporabljajo za uporabnike storitev, opravljenih na ozemlju ali z ozemlja druge članice, da bi bili zagotovljeni nalaganje in pobiranje davkov od teh uporabnikov, ki imajo izvor na ozemlju te članice; ali

(v) ločujejo ponudnike storitev, ki plačujejo davek za predmete, obdavčljive po celem svetu, in druge ponudnike storitev ob priznavanju razlike v naravi davčne osnove med obema; ali

(vi) določajo, razporejajo ali razdeljujejo dohodek, dobiček, zaslužek, izgubo, odbitke ali posojila rezidentov ali podružnic oziroma med osebami v razmerju ali podružnicami iste osebe, da bi tako zavarovali davčno osnovo članice.

Davčno izrazoslovje ali koncepti v odstavku (d) člena XIV in tej opombi se določajo po davčnih definicijah in konceptih ali enakih ali podobnih definicijah in konceptih domače zakonodaje članice, ki sprejema ukrep.

⁽¹⁾ Možna je izjema od javnega reda le, če obstaja resnična in dovolj resna grožnja enemu od temeljnih interesov družbe.

koli drugega mednarodnega sporazuma ali dogovora, ki zavezuje določeno članico.

2. Vsaka članica, ki meni, da je prizadeta s subvencijo druge članice, lahko zahteva posvetovanje s to članico o teh zadevah. Take zahteve je treba obravnavati z razumevanjem.

Člen XIV bis

Varnostne izjeme

1. V tem sporazumu se nič ne razlaga tako:

- (a) da se zahteva od kake članice, da zagotovi informacije, katerih razkritje se ji zdi v nasprotju z njenimi bistvenimi varnostnimi interesi; ali
- (b) da prepoveduje kateri koli članici uvedbo ukrepov, za katere ta presodi, da so potrebni za zavarovanje njenih bistvenih varnostnih interesov:
 - (i) v zvezi s ponudbo storitev, ki poteka posredno ali neposredno za oskrbo oboroženih sil;
 - (ii) v zvezi s fisijskimi ali fuzijskimi snovmi oziroma snovmi, iz katerih se te izdelujejo;
 - (iii) med vojno ali v drugih kritičnih razmerah v mednarodnih odnosih; ali
- (c) da preprečijo kateri koli članici uvedbo kakršnih koli dejanj v skladu z njenimi obveznostmi po Ustanovni listini Združenih narodov za ohranitev mednarodnega miru in varnosti.

2. Svet za trgovino s storitvami se kar najpopolneje obvešča o ukrepih, sprejetih po odstavku 1(b) in (c) tega člena, ter o njihovi ukinitvi.

Člen XV

Subvencije

1. Članice ugotavljajo, da imajo lahko subvencije v določenih okoliščinah izkrivljajoč vpliv na trgovino s storitvami. Zato članice začnejo pogajanja za oblikovanje mnogostranskih pravil, po katerih bi se lahko izognili takim izkrivljajočim učinkom ⁽¹⁾. Pogajanja obravnavajo tudi ustreznost izravnalnih postopkov. Taka pogajanja upoštevajo vlogo subvencij v razvojnih programih držav v razvoju in potrebe članic, zlasti članic držav v razvoju, glede prožnosti na tem področju. Za namene takih pogajanj si članice izmenjujejo informacije o vseh subvencijah v trgovini s storitvami, ki jih dajejo svojim domačim ponudnikom storitev.

⁽¹⁾ Bodoči delovni program bo določil, kako in kdaj bodo potekala pogajanja za oblikovanje takih mnogostranskih pravil.

DEL III

SPECIFIČNE OBVEZE

Člen XVI

Dostop na trg

1. Glede dostopa na trg pri oblikah ponudbe, navedenih v členu I, vsaka članica uveljavlja za storitve in ponudnike storitev iz drugih članic obravnavo, ki ni manj ugodna od določil, omejitev in pogojev, ki so dogovorjeni in navedeni v njeni listi obvez ⁽²⁾.

2. V sektorjih, kjer se prevzemajo obveze glede dostopa na trg, so ukrepi, ki jih članica ne ohranja ali sprejema na regionalni podlagi ali na podlagi celotnega ozemlja, razen če v njeni listi obvez ni drugače določeno, definirani takole:

- (a) omejitve števila ponudnikov storitev v obliki številčnih kvot, monopolov, izključnih ponudnikov storitev ali zahtev po preverjanju gospodarskih potreb;
- (b) omejitve skupne vrednosti storitvenih transakcij ali premoženja v obliki številčnih kvot ali zahtev po preverjanju gospodarskih potreb;
- (c) omejitve skupnega števila opravljenih storitev ali celotne količine storitvenega proizvoda, izraženega v obliki števila enot, kvot ali zahtev po preverjanju gospodarskih potreb ⁽³⁾;
- (d) omejitve skupnega števila fizičnih oseb, ki so lahko zaposlene v posameznem storitvenem sektorju ali jih lahko zaposli posamezen ponudnik storitev in so nujno potrebne za

⁽²⁾ Če članica prevzame obvezo dostopa na trg v zvezi s ponudbo kake storitve na način, omenjen v pododstavku 2(a) člena I tega sporazuma, in če je čezmejni pretok kapitala bistven del same storitve, je ta članica s tem obvezana, da dovoli tak pretok. Če članica prevzame obvezo glede dostopa na trg v zvezi s ponudbo kake storitve na način, omenjen v pododstavku 2(c) člena I tega sporazuma, je s tem obvezna dovoliti s tem povezane transferje kapitala na svoje ozemlje.

⁽³⁾ Pododstavek 2(c) ne obsega ukrepov članice, s katerimi omejuje inpute v ponudbo storitev.

opravljanje določene storitve ali z njo neposredno povezane, v obliki številčnih kvot ali zahtev po preverjanju gospodarskih potreb;

- (e) ukrepi, ki omejujejo ali zahtevajo posebne vrste pravnih oseb ali skupnih naložb, s pomočjo katerih lahko ponudnik storitev opravi storitev; in
- (f) omejitve udeležbe tujega kapitala v obliki določanja najvišjega dovoljenega odstotka tujega deleža v skupni vrednosti posameznega ali skupnega tujega vlaganja.

Člen XVII

Nacionalna obravnava

1. V sektorjih v njeni listi obvez in po tam navedenih pogojih ter kvalifikacijah vsaka članica pri vseh ukrepih, ki vplivajo na ponudbo storitev, storitev in ponudnikov storitev iz katerih koli drugih članic ne obravnava manj ugodno kot enake domače storitve ali ponudnike storitev ⁽¹⁾.

2. Članica lahko izpolni zahteve odstavka 1 tega člena tako, da obravnava storitve ali ponudnike storitev iz katere koli druge članice tako, da je bodisi formalno enaka obravnava enakih domačih storitev in ponudnikov storitev ali od nje formalno različna.

3. Formalno enaka ali formalno različna obravnava velja za manj ugodno, če spreminja konkurenčne pogoje v prid storitev ali ponudnikov storitev članice v primerjavi z enakimi storitvami ali ponudniki storitev katere koli druge članice.

Člen XVIII

Dodatne obveze

Članice se lahko pogajajo o dodatnih obvezah glede ukrepov, ki vplivajo na trgovino s storitvami in niso navedene v listah po

členih XVI ali XVII, vključno z ukrepi, ki zadevajo kvalifikacije, standarde ali dovoljenja. Take obveze morajo biti zapisane v listi obvez članice.

DEL IV

PROGRESIVNA LIBERALIZACIJA

Člen XIX

Pogajanja o specifičnih obvezah

1. V skladu s cilji tega sporazuma in za doseg vse večje liberalizacije se članice udeležujejo zaporednih krogov pogajanj, ki se začnejo najkasneje pet let po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO, potem pa se nadaljujejo občasno. Taka pogajanja so usmerjena k zmanjševanju ali odstranjevanju negativnih učinkov ukrepov na trgovino s storitvami, kot načina zagotavljanja učinkovitega dostopa na trg. Ta proces poteka v prid interesov vseh udeležencev na podlagi vzajemnih koristi in zagotavljanja celovitega ravnovesja pravic in obveznosti.

2. Proces liberalizacije poteka ob upoštevanju ciljev nacionalnih politik in ravni razvitosti posameznih članic tako na splošno kot po posameznih sektorjih. Potrebna je ustrezna prožnost za posamezne članice države v razvoju, da se odpirajo na manj sektorjih, liberalizirajo manj vrst transakcij in progresivno širijo dostop na trg v skladu s svojo razvitostjo. Pri odpiranju dostopa do svojih trgov tujim ponudnikom storitev uveljavljajo pogoje, usmerjene k spodbujanju ciljev, omenjenih v členu IV.

3. Za vsak krog pogajanj se določijo smernice in postopki. Za določitev teh smernic Svet za trgovino s storitvami presodi trgovino s storitvami na splošno in po sektorjih glede na cilje tega sporazuma, vključno s tistimi, ki so navedeni v odstavku 1 člena IV. Smernice za pogajanja določijo oblike obravnave liberalizacije, ki so jo članice samostojno uvedle po zadnjih pogajanjih, pa tudi posebno obravnavo najmanj razvitih držav članic po določbah odstavka 3 člena IV.

4. Proces progresivne liberalizacije se pospeši na vsakem takem krogu dvostranskih, večstranskih ali mnogostranskih pogajanj, usmerjenih k povečevanju splošne ravni specifičnih obvez, ki jih sprejemajo članice po tem sporazumu.

⁽¹⁾ Posebne zahteve, ki jih predpostavlja ta člen, se ne razlagajo tako, da zahtevajo od kake članice, da kompenzira morebitne notranje konkurenčne pomanjkljivosti, ki izhajajo iz tuje narave določenih storitev ali ponudnikov storitev.

Člen XX

Liste specifičnih obvez

1. Vsaka članica v listi navede vse specifične obveze, ki jih prevzema po delu III tega sporazuma. Glede na sektorje, za katere prevzema te obveze, vsaka lista vsebuje:

(a) določila, omejitve in pogoje dostopa na trg;

(b) pogoje in kvalifikacije nacionalne obravnave;

(c) zaveze, povezane z dodatnimi obvezami;

(d) roke za izpolnitev teh obvez, če je ustrezno;

(e) datum začetka veljavnosti teh obvez.

2. Ukrepi, ki niso v skladu s členoma XVI in XVII, se vpišejo v stolpec, ki se nanaša na člen XVI. V tem primeru velja, da pomeni ta vpis pogoj oziroma kvalifikacijo tudi za člen XVII.

3. Liste specifičnih obvez so priloge k temu sporazumu in so njegov sestavni del.

vse prizadete članice prizadevajo za ohranitev splošne ravni vzajemno koristnih obvez, ki niso manj ugodne od predvidenih v listah specifičnih obvez pred začetkom pogajanj.

(b) Kompenzacija velja na podlagi načela države z največjimi ugodnostmi.

3. (a) Če se spreminjajoča in prizadeta članica ne sporazumeta pred pretekom obdobja, ki je bilo določeno za pogajanja, lahko prizadeta članica zadevo predloži arbitraži. Vsaka prizadeta članica, ki želi uveljaviti svojo pravico do morebitne kompenzacije, sodeluje v arbitraži.

(b) Če nobena od prizadetih članic ne zahteva arbitraže, ima spreminjajoča članica vso pravico, da uveljavi predlagane spremembe ali odstop.

4. (a) Spreminjajoča članica ne sme spremeniti svoje obveze ali od nje odstopiti, dokler ni dala kompenzacije v skladu z ugotovitvami arbitraže.

(b) Če spreminjajoča članica uveljavi predlagano spremembo ali odstop in ne ravna na podlagi ugotovitev arbitraže, lahko vsaka prizadeta članica, ki je sodelovala v arbitraži, spremeni bistveno enakovredne ugodnosti v skladu s temi ugotovitvami ali od njih odstopi. Ne glede na določbe člena II se lahko taka sprememba ali odstop uveljavlja izključno za spreminjajočo članico.

5. Svet za trgovino s storitvami določi postopke za popravljanje ali spreminjanje list obvez. Članica, ki je po določbah tega člena spremenila v listi obvez zapisane spremembe ali je od njih odstopila, svojo listo obvez popravi v skladu s tem postopkom.

Člen XXI

Spreminjanje list

1. (a) Članica (v nadaljnjem besedilu tega člena „spreminjajoča članica“) lahko spremeni vsako obvezo v svoji listi ali odstopi od nje kadar koli po preteku treh let od dne, ko je ta obveza začela veljati v skladu z določbami tega člena.

(b) Spreminjajoča članica o svoji nameri, da v skladu s tem členom spremeni obvezo ali od nje odstopi, obvesti Svet za trgovino s storitvami najkasneje tri mesece pred name-ranim dnem uveljavitve spremembe ali odstopa.

2. (a) Na zahtevo katere koli članice, katere ugodnosti po tem sporazumu so s predlagano spremembo ali odstopom, sporočenim po pododstavku 1(b), prizadete (v tem členu „prizadeta članica“), začne spreminjajoča članica pogajanja o kompenzaciji. Na teh pogajanjih in v tem sporazumu si

DEL V

INSTITUCIONALNE DOLOČBE

Člen XXII

Posvetovanja

1. Vsaka članica s pozornostjo prouči in da zadostno možnost za posvetovanja o predstavitev katere koli druge članice glede zadev, ki vplivajo na izvajanje tega sporazuma. Pri teh posvetovanjih se uporablja Dogovor o reševanju sporov (DSU).

2. Svet za trgovino s storitvami ali Organ za reševanje sporov (DSB) se lahko na zahtevo članice posvetuje s katero koli članico

ali članicami o zadevi, za katero ni bilo mogoče najti zadovoljive rešitve na posvetovanjih po odstavku 1.

3. Članica ne sme uporabljati člena XVII bodisi na podlagi tega člena ali člena XXIII v zvezi z ukrepom druge članice, ki sodi k mednarodnemu sporazumu med njima o preprečevanju dvojne obdavčitve. Ob nesoglasju med članicama, ali kak ukrep sodi k temu sporazumu, ima vsaka od obeh članic pravico predložiti zadevo Svetu za trgovino s storitvami ⁽¹⁾. Svet tako zadevo pošlje arbitraži. Odločitev arbitraže je končna in za članice obvezna.

Člen XXIII

Reševanje sporov in uveljavljanje obvez

1. Če članica meni, da katera koli druga članica ne izvaja svojih obveznosti ali specifičnih obvez po tem sporazumu, se lahko, da bi dosegla vzajemno zadovoljivo rešitev, obrne na DSU.

2. Če DSB meni, da so okoliščine dovolj resne, da to upravičujejo, lahko pooblasti članico ali članice, da prenehajo izpolnjevati obveznosti ali specifične obveze do druge članice ali članic v skladu s členom 22 DSU.

3. Če katera koli članica meni, da je kakršna koli ugodnost, ki jo je razumno pričakovala po specifični obvezi druge članice po delu III tega sporazuma, izničena ali zmanjšana kot posledica uporabe ukrepa, ki ni v neskladju z določbami tega sporazuma, se lahko obrne na DSU. Če DSU ugotovi, da je tak ukrep izničil ali zmanjšal tako ugodnost, je prizadeta članica upravičena do obojestransko zadovoljive prilagoditve po odstavku 2 člena XXI, kar lahko vključuje tudi spremembo ali umik spornega ukrepa. Če se prizadeti članici ne moreta sporazumeti, se uporabi člen 22 DSU.

Člen XXIV

Svet za trgovino s storitvami

1. Svet za trgovino s storitvami opravlja naloge, ki se mu naložijo zaradi izvajanja tega sporazuma in zaradi uresničevanja

njegovih ciljev. Svet lahko ustanavlja podrejena telesa, za katera meni, da so potrebna za učinkovito opravljanje njegovih nalog.

2. Razen če Svet ne odloči drugače, v Svetu in njegovih podrejenih telesih lahko sodelujejo predstavniki vseh članic.

3. Članice Sveta izvolijo predsedujočega.

Člen XXV

Tehnično sodelovanje

1. Ponudniki storitev iz članic, ki potrebujejo tovrstno pomoč, imajo dostop do storitev informacijskih centrov, omenjenih v odstavku 2 člena IV.

2. Za tehnično pomoč državam v razvoju na mnogostranski ravni skrbi Sekretariat, o njej pa odloča Svet za trgovino s storitvami.

Člen XXVI

Odnosi z drugimi mednarodnimi organizacijami

Generalni svet pripravi vse potrebno za posvetovanja in sodelovanje z Združenimi narodi in njegovimi specializiranimi agencijami, pa tudi z drugimi medvladnimi organizacijami, ki se ukvarjajo s storitvami.

DEL VI

KONČNE DOLOČBE

Člen XXVII

Odrekanje ugodnosti

Članica lahko odreče ugodnosti po tem sporazumu:

(a) za ponudbo storitve, če ugotovi, da je storitev ponujena z ali na ozemlju nečlanice ali članice, glede katere članica, ki odreka ugodnost, ne uporablja Sporazuma o WTO;

⁽¹⁾ Pri sporazumih o preprečevanju dvojne obdavčitve, ki že obstajajo na dan začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, se lahko zadeva predloži Svetu za trgovino s storitvami le s soglasjem obeh pogodbenic takega sporazuma.

(b) ob ponudbi storitve pomorskega prevoza, če ugotovi, da storitev opravlja:

(i) plovilo, registrirano po zakonih nečlanice ali članice, glede članice, ki odreka ugodnost, ne uporablja Sporazuma o WTO, in

(ii) oseba, ki upravlja in/ali uporablja plovilo v celoti ali delno, pripada nečlanici ali članici, glede katere članica, ki odreka ugodnost, ne uporablja Sporazuma o WTO;

(c) ponudniku storitev, ki je pravna oseba, če ugotovi, da ni ponudnik storitve iz druge članice ali da je ponudnik storitve iz članice, glede katere članica, ki odreka ugodnost, ne uporablja Sporazuma o WTO.

Člen XXVIII

Definicije

V tem sporazumu:

(a) je „ukrep“ vsak ukrep članice bodisi v obliki zakona, predpisa, pravila, postopka, odločitve upravnega ukrepa ali v kateri koli drugi obliki;

(b) „ponudba storitve“ vključuje pripravo, distribucijo, trženje, prodajo in izvedbo storitve;

(c) „ukrepi članic, ki vplivajo na trgovino s storitvami“ zajemajo ukrepe, ki se nanašajo na:

(i) nakup, plačilo ali uporabo storitve;

(ii) uporabo oziroma dostop do storitve, za katero ta članica zahteva, da je dostopna javnosti na splošno;

(iii) prisotnost, vključno s tržno prisotnostjo, oseb iz kake članice za ponudbo storitve na ozemlju druge članice;

(d) „tržna prisotnost“ je kakršna koli poslovna ali profesionalna oblika ustanavljanja, vključno z

(i) ustanovitvijo, pridobitvijo ali vzdrževanjem pravne osebe ali

(ii) ustanovitvijo ali ohranjanjem podružnice ali predstavništva

na ozemlju članice s ciljem ponudbe storitev;

(e) storitveni „sektor“ je

(i) glede na specifično obvezo en ali več ali vsi podsektorji te storitve, kot je navedeno v listi obvez določene članice,

(ii) sicer pa celota tega storitvenega sektorja z vsemi podsektorji;

(f) „storitev druge članice“ je storitev, ki se opravlja

(i) z ozemlja ali na ozemlju druge članice ali pri pomorskem prevozu s plovilom, ki je registrirano po zakonih druge članice, ali jih opravlja oseba druge članice, ki opravlja storitev z uporabo plovila v celoti ali deloma, ali

(ii) pri ponudbi storitve s tržno prisotnostjo ali prisotnostjo fizičnih oseb ponudniku storitve te druge članice;

(g) „ponudnik storitve“ je vsaka oseba, ki ponudi storitev ⁽¹⁾;

(h) „monopolni ponudnik storitev“ je vsaka oseba, javna ali zasebna, ki jo na ustreznem trgu na ozemlju članice ta članica formalno ali dejansko pooblasti ali ustanovi kot izključnega ponudnika te storitve;

(i) „porabnik storitve“ je vsaka oseba, ki prejme ali uporabi storitev;

(j) „oseba“ je fizična ali pravna oseba;

⁽¹⁾ Če storitve ne ponudi neposredno pravna oseba, temveč je ponujena z drugimi oblikami tržne prisotnosti, npr. podružnicami ali predstavništvi, ne glede na to ponudniku storitve (tj. pravni osebi) s tovrstno prisotnostjo pripada obravnava, zagotovljena ponudnikom storitev po tem sporazumu. Taka obravnava se razširi tudi na prisotnost, s katero je storitev ponujena, in je ni treba širiti na druga območja ponudnika storitev, ki so zunaj ozemlja, na katerem je ponujena storitev.

- (k) „fizična oseba druge članice“ je fizična oseba, ki prebiva na ozemlju te druge članice ali kake druge članice in ima po zakonih te druge članice:
- (i) državljanstvo te druge članice; ali
- (ii) pravico do trajnega bivanja na ozemlju te druge članice v primeru članice, ki
1. nima državljanov; ali
 2. zagotavlja pretežno enako obravnavo osebam s stalnim prebivališčem kot svojim državljanov v zvezi z ukrepi, ki vplivajo na trgovino s storitvami, kot je določeno ob sprejemu ali pristopu k Sporazumu o WTO, pod pogojem, da nobena članica ni obvezna take osebe obravnavati ugodneje od tistih, kot jih obravnava ta druga članica. Taka notifikacija vključuje zagotovilo, da prevzema ta članica za osebe s stalnim prebivališčem na podlagi njenih zakonov in predpisov enake odgovornosti, kot jih druge članice prevzemajo za svoje državljane;
- (l) „pravna oseba“ je vsaka pravna entiteta, pravilno ustanovljena ali kako drugače organizirana po ustreznem zakonu kot pridobitna ali nepridobitna ter v zasebni ali državni lasti, vključno z delniškimi družbami, trusti, solastniškimi podjetji, skupnimi vlaganji, samostojnimi podjetniki posamezniki ali združenji;
- (m) „pravna oseba druge članice“ je pravna oseba, ki je:
- (i) ustanovljena ali kako drugače organizirana po zakonodaji druge članice in opravlja znatno poslovno dejavnost na ozemlju te ali katere koli druge članice; ali
- (ii) ob ponudbi storitev s tržno prisotnostjo, ki je v lasti ali pod nadzorom:
1. fizičnih oseb te članice; ali
 2. pravnih oseb te druge članice, navedenih v pododstavku (i) tega odstavka;
- (n) pravna oseba je
- (i) „v lasti“ oseb članice, če več kot 50 odstotkov lastniškega deleža pripada osebam te članice;
- (ii) „pod nadzorom“ oseb članice, če imajo te osebe moč imenovati večino njenih direktorjev ali da drugače zakonito usmerjajo njeno delovanje;
- (iii) „povezano“ z drugo osebo, če je druga oseba pod njenim nadzorom ali je sama pod nadzorom druge osebe ali če sta tako ona kot druga oseba pod nadzorom iste osebe.
- (o) „neposredni davki“ vsebujejo vse davke na skupne dohodke, na skupni kapital ali na elemente dohodka ali kapitala, vključno z davkom na razliko pri odtujitvi lastnine, davke na nepremičnine, dedovanja in darila ter davke na skupni znesek plač, ki jih plačajo podjetja, kot tudi davke na povečanje kapitala.

Člen XXIX

Priloge

Priloge k temu sporazumu so sestavni del tega sporazuma.

*Priloga v zvezi z izjemami člena II***OBSEG**

1. Ta priloga določa pogoje, po katerih je lahko članica ob začetku veljavnosti tega sporazuma oproščena svojih obvez po odstavku 1 člena II.
2. Morebitne nove izjeme, za katere članica zaprosi po datumu začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, se obravnavajo v skladu z odstavkom 3 člena IX tega sporazuma.

Proučitev

3. Svet za trgovino s storitvami prouči vse izjeme, odobrene za več kot pet let. Prva taka proučitev se opravi najkasneje pet let po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO.
4. Svet za trgovino s storitvami v postopku proučitve:
 - (a) prouči, ali okoliščine, zaradi katerih je bila potrebna izjema, še vedno obstajajo; in
 - (b) določi datum morebitne naslednje proučitve.

Prenehanje izjeme

5. Izjema članice glede njenih obveznosti po odstavku 1 člena II tega sporazuma glede posameznega ukrepa preneha veljati na dan, ki je določen z odločitvijo o izjemi.
6. Take izjeme naj načeloma ne bi bile daljše od deset let. V vsakem primeru jih je treba obravnavati na nadaljnjih krogih pogajanj o liberalizaciji.
7. Članica ob prenehanju veljavnosti izjeme obvesti Svet za trgovino s storitvami, da je prej neusklajeni ukrep usklajen z odstavkom 1 člena II.

Spiski izjem po členu II

[Dogovorjeni spiski izjem na podlagi odstavka 2 člena II bodo priloženi k izvirniku Sporazuma o WTO.]

Priloga o gibanju fizičnih oseb, ki opravljajo storitve po sporazumu

1. Ta priloga se nanaša na ukrepe v zvezi s fizičnimi osebami, ki so ponudniki storitev članice in fizičnih oseb članice, ki so zaposlene pri ponudnikih storitev članice, v zvezi s ponudbo storitve.
2. Sporazum se ne uporablja za ukrepe, ki se nanašajo na fizične osebe, ki si prizadevajo za dostop na trg delovne sile članice, niti se ne uporablja za ukrepe, ki se nanašajo na državljanstvo, na bivanje ali stalno delovno dovoljenje.
3. V skladu z deloma III in IV sporazuma se lahko članice pogajajo o specifičnih obvezah v zvezi z gibanjem vseh kategorij fizičnih oseb, ki opravljajo storitve po tem sporazumu. Fizičnim osebam, ki jih zajema specifična obveza, je treba dovoliti opravljanje storitve v skladu z določili te obveze.
4. Sporazum ne preprečuje nobeni članici, da uporablja ukrepe za vstop fizičnih oseb na njihovo ozemlje ali za njihovo začasno bivanje, vključno z ukrepi, potrebnimi za zaščito celovitosti njenih meja in zagotovitev urejenega prehajanja fizičnih oseb, če se ti ukrepi ne uporabljajo na način, ki bi izničil ali zmanjšal koristi, ki pripadajo kateri koli članici na podlagi določil njenih specifičnih obvez ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Zgolj dejstvo, da fizične osebe iz določenih članic za prehod meje potrebujejo vizum iz drugih pa ne, ne velja za izničenje ali zmanjšanje koristi po določilih njenih specifičnih obvez.

Priloga o storitvah zračnega prevoza

1. Ta priloga se uporablja za ukrepe, ki vplivajo na trgovino s storitvami zračnega prevoza, ki so zapisane v listi obvez ali ne, ter za pomožne storitve. Potrjuje se, da katera koli specifična obveza ali obveznost, ki jo prevzema članica na podlagi tega sporazuma, ne zmanjšuje ali vpliva na obveznosti članice na podlagi dvostranskih ali mnogostranskih sporazumov, ki veljajo na dan začetka veljavnosti Sporazuma o WTO.
2. Ta sporazum, vključno s postopki za reševanje sporov, se ne uporablja za ukrepe, ki vplivajo na:
 - (a) prometne pravice, dane kakor koli; ali
 - (b) storitve, ki se neposredno nanašajo na uporabo prometnih pravic,razen kot je določeno v tretjem odstavku te priloge.
3. Ta sporazum se uporablja za ukrepe, ki vplivajo na:
 - (a) storitve popravil in vzdrževanja zračnih plovil;
 - (b) prodajo in trženje storitev zračnega prevoza;
 - (c) storitve računalniškega sistema rezervacij (CRS).
4. Postopki za reševanje sporov tega sporazuma se lahko uporabljajo le, če so določene članice prevzele obveznosti ali specifične obveze in če so bili postopki za reševanje sporov v dvostranskih in drugih mnogostranskih sporazumih in dogovorih izčrpani.
5. Svet za trgovino s storitvami občasno, najmanj pa vsakih pet let, prouči razvoj letalskega prevoza in izvajanje te priloge, da prouči možno nadaljnjo uporabo tega sporazuma na tem področju.
6. Definicije:
 - (a) „storitve popravil in vzdrževanja zračnih plovil“ so dejavnosti, ki se opravljajo na zračnem plovilu ali njegovem delu, medtem ko ne obratuje, in ne vključujejo tako imenovanega linijskega vzdrževanja;
 - (b) „prodaja in trženje storitev zračnega prevoza“ so možnosti določenega letalskega prevoznika, da prosto prodaja in trži svoje storitve zračnega prevoza, vključno z vsemi vidiki trženja, kot so tržne raziskave, oglaševanje in distribucija. Te dejavnosti ne vključujejo določanja cen storitev zračnega prevoza niti pogojev, ki se nanašajo na storitve letalskega prevoza;
 - (c) „storitve računalniškega sistema rezervacij (CRS)“ so storitve računalniških sistemov, ki vsebujejo podatke o voznih redih letalskih prevoznikov, o razpoložljivih zmogljivostih, o vozninah in pravilih, na podlagi katerih je možno rezervirati ali izdajati vozovnice;
 - (d) „prometne pravice“ so pravice, zapisane ali nezapisane v listi obvez, ki se nanašajo na prevoz potnikov, tovora in pošte za plačilo ali najem z, na ali čez ozemlje članice, vključno z medkrajevnimi povezavami, smermi, vrstami prevoza, razpoložljivimi zmogljivostmi, vozninami in pogoji ter merili za določanje letalskih prevoznikov, vključno z merili, kot so število, lastništvo in kontrola.

*Priloga o finančnih storitvah***1. Obseg in definicije**

- (a) Ta priloga se uporablja za ukrepe, ki se nanašajo na ponudbo finančnih storitev. Ponudba finančne storitve po tej prilogi je ponudba storitve, kot je definirana v odstavku 2 člena I tega sporazuma.
- (b) V pododstavku 3(b) člena I tega sporazuma so „storitve, ki se opravljajo na podlagi vladnih pooblastil“:
 - (i) dejavnosti centralne banke ali finančnih oblasti ali kake druge javne ustanove v skladu z denarno politiko ali politiko obrestne mere;
 - (ii) dejavnosti, ki so del statutarne sistema socialne varnosti ali pokojninske politike; in
 - (iii) druge dejavnosti, ki jih opravlja javna ustanova za račun vladnih finančnih virov ali z njihovim jamstvom ali uporabo.
- (c) Za namene pododstavka 3(b) člena I sporazuma, če članica dovoli, da njeni ponudniki finančnih storitev opravljajo katero koli dejavnost iz pododstavkov (b)(ii) ali (iii) tega odstavka v konkurenci z javno ustanovo ali ponudnikom finančnih storitev, tedaj „storitve“ vključujejo tudi te dejavnosti.
- (d) Pododstavek 3(c) člena I tega sporazuma se ne uporablja za storitve, ki jih obravnava ta priloga.

2. Domača zakonodaja

- (a) Ne glede na druge določbe tega sporazuma se članicam ne preprečuje, da sprejemajo varnostne ukrepe, vključno z zaščito investitorjev, vlagateljev, lastnikov polic ali upnikov, ki jim ponudniki finančnih storitev dolgujejo fiduciarne pristojbine, ali ukrepe za zagotovitev integritete in stabilnosti finančnega sistema. Če ti ukrepi niso v skladu z določbami tega sporazuma, se ne smejo uporabljati kot način izogibanja obvez ali obveznosti članice po tem sporazumu.
- (b) V tem sporazumu se nič ne sme razlagati kot zahteva, da določena članica razkriva informacije o zadevah in računih posameznih strank ali kake druge zaupne ali zasebne informacije, ki jih imajo javne ustanove.

3. Priznavanje

- (a) Članica pri določanju, kako naj uporablja svoje ukrepe v zvezi s finančnimi storitvami, lahko prizna varnostne ukrepe katere koli druge članice. Tako priznanje, doseženo s harmonizacijo ali kako drugače, lahko temelji na sporazumu ali dogovoru z določeno članico, ali pa se lahko da samostojno.
- (b) Članica, ki je pogodbenica prihodnjega ali obstoječega sporazuma ali dogovora iz pododstavka (a), da drugim zainteresiranim članicam možnost, da se pogajajo o pristopu k takemu sporazumu ali dogovoru ali da se pogajajo za primerljiv sporazum ali dogovor pod pogojem enake ureditve, nadzora, izvajanja take ureditve, in če je to ustrezno, postopkov, ki se nanašajo na delitev informacij med pogodbenicami sporazuma ali dogovora. Če članica daje priznanje samostojno, mora dati tudi drugim članicam možnost, da dokažejo obstoj takih okoliščin.
- (c) Če članica razmišlja o priznanju varnostnih ukrepov katere koli druge članice, se odstavek 4(b) člena VII ne uporablja.

4. Reševanje sporov

Ugotovitveni sveti za spore o varnostnih ukrepih in drugih finančnih zadevah imajo potrebno strokovno znanje, ustrezno posebnim finančnim storitvam, ki so predmet spora.

5. Definicije

Za namene te priloge:

- (a) Finančna storitev je katera koli storitev finančne narave, ki jo ponudi ponudnik finančnih storitev iz članice.

Finančne storitve zajemajo vse zavarovalniške in z zavarovanjem povezane storitve ter vse bančne in druge finančne storitve (razen zavarovanja). Finančne storitve zajemajo te aktivnosti:

Zavarovalniške in z zavarovanjem povezane storitve

- (i) neposredno zavarovanje (vključno s sozavarovanjem):
 - (A) življenjsko;
 - (B) neživljenjsko (premoženjsko);
- (ii) pozavarovanje in retrocesija;
- (iii) posredovanje v zavarovalništvu kot je posredništvo in zastopanje;
- (iv) pomožne storitve na področju zavarovanja, kot so svetovanje, aktuarske storitve, presoja tveganja in likvidacija škod.

Bančne in druge finančne storitve (razen zavarovanja)

- (v) sprejemanje depozitov in drugih denarnih vlog od javnosti;
- (vi) vse vrste posojil, vključno s potrošniškimi in hipotekarnimi, faktoring in financiranje poslovnih transakcij;
- (vii) finančni lizing;
- (viii) opravljanje plačilnega prometa in storitev s posredovanjem denarja, vključno s kreditnimi, debetnimi in plačilnimi karticami, potovalnimi čeki in bančnimi menicami;
- (ix) garancije in poročila;
- (x) trgovanje za lastni račun ali za račun strank bodisi na urejenem ali prostem trgu ali drugače z:
 - (A) instrumenti denarnega trga (vključno s čeki, blagajniškimi zapisi in certifikati);
 - (B) tuja gotovina;
 - (C) vključeni finančni derivati, vendar ne omejeno na termenske posle in opcije;
 - (D) instrumenti tečajnih sprememb in obrestne mere, vključno s swapi in dogovori o obrestni meri;
 - (E) prenosljivi vrednostni papirji;
 - (F) drugi vrednostni papirji in finančna sredstva, vključno zlato v palicah.
- (xi) sodelovanje pri izdajanju vseh vrst vrednostnih papirjev, vključno z organiziranjem, pripravo in izvedbo odkupa novo izdanih vrednostnih papirjev, kot posrednik (javno ali zasebno) in opravljanje drugih storitev, povezanih s tem izdajanjem;
- (xii) posredovanje denarja;
- (xiii) upravljanje premoženja kot upravljanje denarja ali portfelja, vse oblike kolektivnega vlaganja, upravljanje pokojninskih skladov, hrambeni, depo in skrbniški posli;
- (xiv) storitve kliringa in poravnave finančnih sredstev, vključno z vrednostnimi papirji, derivativnimi proizvodi in drugimi tržnimi instrumenti;
- (xv) dajanje in prenos finančnih informacij, obdelava finančnih informacij in povezanih programov drugih ponudnikov finančnih storitev;

- (xvi) svetovanje, posredovanje in opravljanje drugih pomožnih finančnih storitev v zvezi z vsemi dejavnostmi, navedenimi v pododstavkih (v) do (xv), vključno s kreditno boniteto in analizami, raziskave in svetovanje v zvezi z naložbami in portfeljem in svetovanje pri akvizicijah, prestrukturiranju podjetij in oblikovanju strategije.
- (b) Ponudnik finančnih storitev je vsaka fizična ali pravna oseba članice, ki želi opravljati ali opravlja finančne storitve, toda izraz „ponudnik finančnih storitev“ ne vključuje javne ustanove.
- (c) „Javna ustanova“ je:
- (i) vlada, centralna banka ali denarna oblast članice ali ustanova, ki je v lasti ali pod nadzorom članice in pretežno opravlja vladne naloge ali dejavnosti v vladne namene, brez ustanov, ki pretežno opravljajo finančne storitve na tržni podlagi; ali
 - (ii) zasebna ustanova, ki opravlja naloge, kakršne običajno opravlja centralna banka ali denarna oblast, kadar opravlja te naloge.
-

Druga priloga o finančnih storitvah

1. Ne glede na člen II sporazuma in odstavka 1 in 2 Priloge v zvezi z izjemami člena II lahko članica v šestdesetih dneh z začetkom štiri mesece po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO vpiše v omenjeno prilogo ukrepe v zvezi s finančnimi storitvami, ki niso v skladu s prvim odstavkom člena II tega sporazuma.
 2. Ne glede na člen XXI sporazuma lahko članica v šestdesetih dneh z začetkom štiri mesece po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO izboljša, spremeni ali umakne vse ali del specifičnih obvez glede finančnih storitev, zapisanih v njeni listi obvez.
 3. Svet za trgovino s storitvami določi postopke za uporabo odstavkov 1 in 2.
-

Priloga o pogajanjih o pomorskih prevoznih storitvah

1. Člen II in Priloga v zvezi z izjemami člena II, vključno z zahtevami, da se vpišejo vsi ukrepi, ki so neskladni z načelom države z največjimi ugodnostmi, ki jih bo članica zadržala, za pomorski prevoz, pomožne storitve in dostop ter uporabo pristaniških zmogljivosti začnejo veljati:
 - (a) na dan izvajanja, ki bo določen na podlagi odstavka 4 Ministrske odločitve o pogajanjih o storitvah pomorskega prevoza; ali
 - (b) če pogajanja niso uspešna, na dan končnega poročila Pogajalske skupine o storitvah mednarodnega pomorskega prevoza, ki je predviden v tej Odločitvi.
 2. Odstavek 1 se ne uporablja za kakršne koli specifične obveze o storitvah pomorskega prevoza, vpisane v listo obvez članice.
 3. Od konca pogajanja, na katerega se nanaša odstavek 1, in pred datumom izvajanja lahko članica izboljša, spremeni ali umakne vse ali del specifičnih obvez tega sektorja brez ponudbe kompenzacije ne glede na določbe člena XXI.
-

*Priloga o telekomunikacijah***1. Cilji**

Ob priznanju posebnosti telekomunikacijskih storitev, zlasti pa njihove dvojne vloge kot posebnega sektorja gospodarskih dejavnosti in obenem kot prenosne podlage drugim gospodarskim dejavnostim, se članice sporazumejo o tej prilogi s ciljem razčlenitve določb tega sporazuma glede ukrepov, ki vplivajo na dostop do in na uporabo telekomunikacijskih prenosnih omrežij in storitev. Temu primerno ta priloga določa opombe in dopolnilne določbe k sporazumu.

2. Obseg

- (a) Ta priloga se ne uporablja za vse ukrepe članic, ki vplivajo na dostop do in uporabo javnih telekomunikacijskih prenosnih omrežij in storitev ⁽¹⁾.
- (b) Ta priloga se ne uporablja za ukrepe, ki vplivajo na kabelsko ali drugo oddajanje radijskih in televizijskih programov.
- (c) V tej prilogi se nič ne razlaga tako:
 - (i) da se zahteva od članice, da pooblasti ponudnika storitev druge članice, da ustanovi, sestavi, pridobi, zakupi, upravlja ali dobavlja telekomunikacijska prenosna omrežja in storitve, razen tistih, ki so določeni v njeni listi obvez; ali
 - (ii) da se zahteva od članice (ali da se zahteva od članice, da obvezuje ponudnike storitev pod njeno jurisdikcijo), da ustanovi, sestavi, pridobi, zakupi, upravlja ali dobavlja telekomunikacijska prenosna omrežja in storitve, ki niso na voljo javnosti.

3. Definicije

V tej prilogi:

- (a) so „telekomunikacije“ oddajanje in sprejemanje signalov s kakršnimi koli elektromagnetnimi sredstvi;
- (b) je „javna telekomunikacijska storitev“ vsaka prenosna telekomunikacijska storitev, za katero članica izrecno ali dejansko zahteva, da je dostopna javnosti. Take storitve lahko med drugim vključujejo telegraf, telefon, telex in prenos podatkov, ki običajno vključuje prenos informacij, ki jih pošiljajo stranke med dvema ali več točkami brez spremembe oblike ali vsebine teh informacij;
- (c) je „javno telekomunikacijsko prenosno omrežje“ javna telekomunikacijska infrastruktura, ki omogoča telekomunikacije med določenimi omrežnimi terminali;
- (d) so „podjetniške komunikacije“ telekomunikacije, s katerimi podjetje komunicira interno ali s svojimi podružnicami in na podlagi domače zakonodaje s povezanimi podjetji. Za te namene „podružnice“ in, če je to ustrezno, „povezana podjetja“ definira vsaka članica posebej. „Podjetniške komunikacije“ v tej prilogi izključujejo tržne ali netržne storitve, ki se opravljajo za podjetja, ki niso podružnice ali povezana podjetja oziroma ki se opravljajo za stranke ali možne stranke;
- (e) vsako sklicevanje na odstavek ali pododstavek tega dodatka vključuje vse njegove podrazdelke.

4. Preglednost

Pri uporabi člena III tega sporazuma vsaka članica zagotovi, da so vsi ustrezni podatki o pogojih dostopa do javnih telekomunikacijskih prenosnih omrežij in storitev ter njihove uporabe dostopni javnosti, vključno s: cenami in drugimi pravili in pogoji za opravljanje storitev; specifikacijami o tehničnih povezavah takih omrežij in storitev; podatki o organih, odgovornih za pripravo in sprejemanje standardov takega dostopa in uporabe; pogoji, ki veljajo za priključitev terminala ali druge opreme; in notifikacijami, zahtevami registracije ali izdajanja dovoljenj, če obstajajo.

5. Dostop do in uporaba javnih prenosnih telekomunikacijskih omrežij in storitev

- (a) Vsaka članica zagotovi, da ima kateri koli ponudnik storitev katere koli članice omogočen dostop do in uporabo javnih telekomunikacijskih prenosnih omrežij in storitev po razumnih in nediskriminacijskih določilih in pogojih, ki so vključeni v njeno listo obvez. Ta obveznost se med drugim uporablja od pododstavka (b) do (f) ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Ta odstavek se razume tako, da vsaka članica zagotavlja, da se obveznosti iz te priloge uporabljajo glede ponudnikov javnih telekomunikacijskih prenosnih omrežij in storitev z vsemi potrebnimi ukrepi.

⁽²⁾ Izraz „nediskriminacijski“ se razume tako, da se nanaša na obravnavo države z največjimi ugodnostmi in nacionalno obravnavo, kot je opredeljena v sporazumu, in na sektorsko specifično rabo izraza „določila in pogoji, ki niso manj ugodni od tistih, ki veljajo za katerega koli drugega uporabnika enakih javnih telekomunikacijskih prenosnih omrežij ali storitev v enakih okoliščinah“.

- (b) Vsaka članica zagotovi, da imajo ponudniki storitev iz katere koli druge članice dostop do in možnost uporabe katerega koli telekomunikacijskega prenosnega omrežja in storitve, ki se ponujajo v ali čez tiste članice, vključno z zasebno zakupljenimi mrežami, ter s tem namenom na podlagi pododstavkov (e) in (f) zagotovi, da so takim ponudnikom zagotovljeni:
- (i) nakup ali zakup ter priključitev terminala ali druge opreme, ki se povezujejo z omrežjem, ki je nujno potrebno za ponudnikovo storitev;
 - (ii) medsebojno povezovanje zasebno zakupljenih ali lastniških mrež z javnimi prenosnimi telekomunikacijskimi omrežji in storitvami ali z mrežami, ki so v zakupu ali lasti drugih ponudnikov storitev;
 - (iii) uporaba delovnih protokolov pri ponudbi katere koli storitve po izbiri ponudnika, razen tistih, ki so potrebni, da se zagotovi dostop do telekomunikacijskega prenosnega omrežja in storitev javnosti.
- (c) Vsaka članica zagotovi, da lahko ponudniki storitev katere koli druge članice uporabijo javna telekomunikacijska prenosna omrežja in storitve za prenos informacij v in čez meje, vključno s podjetniškimi komunikacijami takih ponudnikov storitev in za dostop do podatkov, vsebovanih v podatkovnih bazah ali kako drugače shranjenih v obliki, ki omogoča dostop do podatkov s čitalniki na ozemlju katere koli članice. Vsak nov ali spremenjen ukrep članice, ki bistveno vpliva na tako uporabo, se sporoči in je predmet posvetovanja v skladu z ustreznimi določbami sporazuma.
- (d) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka lahko članica sprejema take ukrepe, ki so potrebni za zagotovitev varnosti in zaupnosti sporočil, pod pogojem, da se taki ukrepi ne uporabljajo kot sredstvo samovoljne ali neupravičene diskriminacije ali prikritega omejevanja trgovine s storitvami.
- (e) Vsaka članica zagotovi, da se za dostop do javnih telekomunikacijskih omrežij in storitev ne postavljajo nobeni pogoji, razen tistih, potrebnih za:
- (i) zaščito odgovornosti za javne storitve ponudnikov javnih telekomunikacijskih prenosnih omrežij in storitev, zlasti njihove zmožnosti, da dajejo svoja omrežja ali storitve na razpolago javnosti;
 - (ii) zaščito tehnične celovitosti javnih telekomunikacijskih prenosnih omrežij ali storitev; ali
 - (iii) zagotovitev, da ponudniki storitev katere koli druge članice ne ponujajo storitev, razen če jim je dovoljeno na podlagi obvez v listi obvez članice.
- (f) Pod pogojem, da izpolnjujejo merila, določena v odstavku (e), lahko pogoji za dostop do in uporabo javnih prenosnih telekomunikacijskih omrežij in storitve vključujejo:
- (i) omejitve preprodaje ali skupne uporabe takih storitev;
 - (ii) zahteve po uporabi predpisanih tehničnih povezav, vključno s protokoli za medsebojno povezovanje takih omrežij in storitev;
 - (iii) če je to potrebno, zahteve po vzajemni združljivosti takih storitev in zahteve v podporo ciljev v odstavku 7(a);
 - (iv) odobritev tipa terminala ali druge opreme, ki je v povezavi z omrežjem in tehnične zahteve v zvezi s priključitvijo take opreme na taka omrežja;
 - (v) omejitve medsebojnega povezovanja mrež v zasebni lasti ali zakupu s takimi omrežji ali storitvami ali z mrežami v zakupu ali lasti drugih ponudnikov storitev; ali
 - (vi) notifikacijo, registracijo ali izdajanje dovoljenj.
- (g) Ne glede na določbe prejšnjih odstavkov v tem delu lahko članica država v razvoju v skladu s stopnjo svoje razvitosti določi razumne pogoje za dostop in uporabo javnih telekomunikacijskih prenosnih omrežij in storitev, ki so potrebni za izboljšanje domače telekomunikacijske infrastrukture in storitvenih zmogljivosti ter za povečanje njene udeležbe v mednarodni trgovini s telekomunikacijskimi storitvami. Taki pogoji so določeni v listi obvez te članice.

6. Tehnično sodelovanje

- (a) Članice priznavajo, da je učinkovita, tehnično napredna telekomunikacijska infrastruktura v državah, zlasti državah v razvoju, bistvenega pomena za širitev njihove trgovine s storitvami. V ta namen članice podpirajo in spodbujajo najširšo udeležbo razvitih držav in držav v razvoju in njihovih ponudnikov javnih telekomunikacijskih prenosnih omrežij in storitev ter drugih ustanov v razvojnih programih mednarodnih in regionalnih organizacij, vključno z Mednarodno telekomunikacijsko zvezo, Programom Združenih narodov za razvoj in Mednarodno banko za obnovo in razvoj.
- (b) Članice spodbujajo in podpirajo telekomunikacijsko sodelovanje med državami v razvoju na mednarodni, regionalni in podregionalni ravni.
- (c) V sodelovanju z ustreznimi mednarodnimi organizacijami dajejo članice, če je to izvedljivo, državam v razvoju informacije o telekomunikacijskih storitvah in razvoju telekomunikacij in informacijske tehnologije, da bi tako pomagale pri izboljšanju njihovih domačih telekomunikacijskih storitev.
- (d) Članice posvečajo posebno pozornost priložnostim najmanj razvitih držav, da spodbudijo tuje ponudnike telekomunikacijskih storitev k pomoči pri prenosu tehnologije, pri usposabljanju in drugih dejavnostih, ki podpirajo razvoj njihove telekomunikacijske infrastrukture in širjenje njihove trgovine s telekomunikacijskimi storitvami.

7. Razmerja z mednarodnimi organizacijami in sporazumi

- (a) Članice priznavajo pomembnost mednarodnih standardov za globalno združljivost in vzajemnost telekomunikacijskih omrežij in storitev in si prizadevajo podpirati take standarde z delom ustreznih mednarodnih teles, vključno z Mednarodno telekomunikacijsko zvezo in Mednarodno organizacijo za standardizacijo.
 - (b) Članice priznavajo vlogo, ki jo imajo medvladne in nevladne organizacije in sporazumi pri zagotavljanju učinkovitega opravljanja domačih in globalnih telekomunikacijskih storitev, zlasti Mednarodne telekomunikacijske zveze. Če ustreza, članice storijo vse potrebno za posvetovanja s takimi organizacijami o zadevah, ki izhajajo iz izvajanja te priloge.
-

Priloga o pogajanjih o osnovnih telekomunikacijah

1. Člen II in Priloga v zvezi z izjemami člena II, vključno z zahtevami, da se v prilogi vpišejo vsi ukrepi, ki niso v skladu z obravnavo države z največjimi ugodnostmi in jih članica namerava ohranjati, začnejo veljati za osnovne telekomunikacije šele:
 - (a) na dan izvajanja, ki bo določen na podlagi petega odstavka Ministrske odločitve o pogajanjih o osnovnih telekomunikacijah; ali
 - (b) če ta pogajanja niso uspešna, na dan končnega poročila Pogajalske skupine za osnovne telekomunikacije, ki je predviden v tej Odločitvi.
 2. Odstavek 1 se ne uporablja za nobeno specifično obvezo glede osnovnih telekomunikacij, zapisanih v listi obvez članice.
-